

CHUYÊN ĐỀ: TẬP HỢP SỐ NGUYÊN

Họ tên: ..... Lớp: 6B1/6B2 ..... Ngày: .... / ... / 20....

PHÉP NHÂN HAI SỐ NGUYÊN

I. Tóm tắt lý thuyết

1. Muốn nhân hai số nguyên khác dấu, ta nhân hai giá trị tuyệt đối của chúng rồi đặt dấu “-” trước kết quả nhận được.

- Nếu a, b trái dấu thì $a.b = -(|a|.|b|)$.

2. Muốn nhân hai số nguyên cùng dấu, ta nhân hai giá trị tuyệt đối với nhau.

- Nếu a, b cùng dấu thì $a.b = |a|.|b|$;

3. Với $a \in \mathbb{Z}$ thì $a.0 = 0.a = 0$.

4. Khi đổi dấu một thừa số thì tích đổi dấu. Khi đổi dấu hai thừa số thì tích không thay đổi.

5. Các tính chất của phép nhân trong $\mathbb{N}$ vẫn còn đúng trong $\mathbb{Z}$:

- $a.b = b.a$
- $(ab)c = a(b.c)$
- $a.1 = 1.a = a$
- $a(b \pm c) = ab \pm ac$.
- Nếu số thừa số âm chẵn thì tích là số dương. Nếu số thừa số âm lẻ thì tích là số âm.

6. Nâng cao

a) Lũy thừa bậc chẵn của một số âm là một số dương, lũy thừa bậc lẻ của một số âm là một số âm: $a < 0 \Rightarrow a^{2n} > 0$ và $a^{2n+1} < 0$

b) Tính chất của bất đẳng thức:

$$a < b \Leftrightarrow ac < bc, \text{ nếu } c > 0$$

$$a \geq b \Leftrightarrow ac \leq bc, \text{ nếu } c < 0$$

c) Giá trị tuyệt đối của một tích bằng tích các giá trị tuyệt đối: $|ab| = |a| \cdot |b|$

II. Bài tập vận dụng

Bài 1. Tính:

a. $(-14).5$	b. $23.(-4)$	c. $(-15).4$	d. $125.(-8)$
e. $(-17) \cdot 6$	f. $8 \cdot (-125)$	g. $(-12) \cdot (-15)$	h. $21 \cdot -3 + (-21).7$
i. 16.4	j. $(-125).(-6)$	k. $(-23).(-11)$	l. $(-200).(-5)$

Bài 2. Cho $a = -5$, $b = -6$. Tính giá trị của biểu thức:

a. $a^2 - 2ab + b^2$ và $(a - b)^2$;	b. $(a + b).(a - b)$ và $a^2 - b^2$;
c. $a^2 + 2ab + b^2$ và $(a + b)^2$.	

Bài 3. Không tính kết quả, so sánh:

a. $(-12).4$ với 0	b. $15.(-3)$ với 15	c. $(-9).7$ với -9
d. $149.(-126)$ với 8923	e. $(-316).312$ với 99.231	f. $(-7)(-10)$ với 0
g. $(-123).8$ với $(-12).(-31)$	h. $(-213).(-345)$ với -462	i. $(-276).752$ với 347.57

Bài 4. a) Cho a là số nguyên không âm. So sánh $(-7).a$ và $(-10).a$

b) Cho a là số nguyên và $a \leq 3$. So sánh $15.(a-3)$ và $11.(a-3)$

Bài 5. Tính nhanh:

a. $(-4) \cdot 13 \cdot (-250)$;

b. $(-37) \cdot 84 + 37 \cdot (-16)$;

c. $-43.(1-296) - 296.43$.

d. $(-8) \cdot (-12) \cdot (-125)$;

e. $(-134) + 51.134 + (-134).48$;

f. $45.(-24) + (-10).(-12)$.

g. $2.(-25).(-4).50$;

h. $(-125).5.(-16).(-8)$;

i. $(-5)^2 \cdot (-3)^3 \cdot 2^3$;

j. $-(-4^2) \cdot 3^2 \cdot (-5)^3$.

k*. $(-49).99$;

l*. $(-52).(-101)$.

Bài 6. Tìm số nguyên x biết:

a. $x : (-9) = -54$

b. $x : (-12) = 18$

c. $x : (-5) = -19$

d. $(x-28) : (-12) = -5$

e. $(x+15) : (-28) = 8$

f. $(x+30) : (-45) = -4$

g. $x : (-7) - 6 = -15$

h. $x : 12 - 12 = -37$

i. $x : (-25) + 81 = 85$

j. $x \cdot x - 1 = 0$

k. $x + 1 \cdot x - 2 = 0$

l. $x + x + x + 91 = -2$

m. $-152 - (3x+1) = (-2).(-27)$;

n. $|5x+1| = 11$

III. Bài tập bổ sung

Bài 1. So sánh: $A = (-9).(-3) + 21.(-2) + 25$ và $B = (-5)(-13) + (-3).(-7) - 80$

Bài 2. Tìm số nguyên $x; y$ biết

a. $x.y = -5$

b. $(x-1)(y+1) = -3$

c. $x.y = 7$

d. $x.y = 13$

e. $x.y = 8$ và $x < y$

IV. Bài tập về nhà

Bài 1: Tính:

a. $(-7) \cdot (+9)$;

b. $(+13) \cdot (-8)$;

c. $(-21) \cdot (-5)$.

Bài 2: Tính:

a. $(-9) \cdot (+3) \cdot (-2) \cdot (-11)$;

b. $(-5)^2 \cdot (-2)^5$;

c. $(-13) \cdot (+7) - 4 \cdot (-15)$.

Bài 3: Tính bằng cách hợp lí nhất:

a. $453.(-27) + 27.353$;

b. $34 \cdot (66-5) - 66 \cdot (34+5)$.

Bài 4: Không thực hiện các phép nhân, hãy so sánh các tích sau:

a. $A = (-2015) \cdot (+2016) \cdot (-2017) \cdot (-2018)$;

b. $B = (-9) \cdot (-8) \cdot (-7) \cdot (-6)$;

c. $C = (-4) \cdot (-2) \cdot 0 \cdot (+2) \cdot (+4)$.

Bài 5: Cho a và b là hai số nguyên. Biết $ab < 0$ và $a < b$, hãy xác định dấu của a và b .

Bài 6*: Tìm các số nguyên x và y biết rằng: $(x+1) \cdot (y+2) = -5$ và $x < y$.

BỘI VÀ ƯỚC CỦA MỘT SỐ NGUYÊN

I. Tóm tắt lý thuyết

- Cho $a, b \in \mathbb{Z}$ và $b \neq 0$. Nếu có số nguyên q sao cho $a = b \cdot q$ thì ta nói a chia hết cho b hoặc a là bội của b và b là ước của a .
- Chú ý:
  - Nếu $a = b \cdot q$ thì ta còn nói a chia cho b được q và viết $a : b = q$.
  - Số 0 là bội của mọi số nguyên khác 0.
  - Số 0 không phải là ước của bất kì số nguyên nào.
  - Các số 1 và -1 là ước của mọi số nguyên.
  - Nếu c vừa là ước của a vừa là ước của b thì c cũng được gọi là ước chung của a và b .
- Tính chất:
  - $a : b$ và $b : c \Rightarrow a : c$
  - $a : b \Rightarrow a \cdot m : b \quad (m \in \mathbb{Z})$
  - $a : c$ và $b : c \Rightarrow (a+b) : c$ và $(a-b) : c$.

II. Bài tập vận dụng

Bài 1. Tìm năm bội của $-7, 4, -3, -8$ và 8

Bài 2. Viết các tập hợp bội của 6 lớn hơn -15 nhưng nhỏ hơn 25 .

Bài 3. Tìm tất cả các ước của $12, -1; -2; -5; 6$.

Bài 4

- Tìm tập hợp ƯC $(-12; 18; 28)$
- Tìm tập hợp BC $(15; -12; -30)$

Bài 5.

- Chứng minh rằng : $S = 3 + 3^2 + 3^3 + \dots + 3^9$ chia hết cho (-39)
- Chứng minh rằng: $S = 2 + 2^2 + 2^3 + 2^4 + 2^5 + 2^6 + 2^7 + 2^8$ chia hết cho (-6) .

Bài 6. Cho $x, y \in \mathbb{Z}$. Chứng minh rằng

- $6x + 11y$ là bội của 31 khi và chỉ khi $x + 7y$ là bội của 31.
- $7x + 11y$ là bội của 13 khi và chỉ khi $x - 4y$ là bội của 13.

Bài 7: Tìm số nguyên n , biết rằng:

a. $n - 3$ là ước của 7.	b. $2n - 1$ là ước của 12 và 15 là bội của n .
c. $5 \cdot n$ chia hết cho -2	d. -22 chia hết cho n
e. 9 chia hết cho $n + 1$	f. $n - 8$ chia hết cho 17

III. Bài tập bổ sung

Bài 1. Cho a và b là các số nguyên không đối nhau.

Chứng minh rằng $a^2 + a \cdot b + 2 \cdot a + 2 \cdot b : a + b$

Bài 2: Cho a, b là các số nguyên. Chứng minh rằng $6a + 11b$ chia hết cho 31 khi và chỉ khi $a + 7b$ chia hết cho 31

Bài 3: Cho a, b là các số nguyên. Chứng minh rằng $5a + 2b$ chia hết cho 17 khi và chỉ khi $9a + 7b$ chia hết cho 17.

IV. Bài tập về nhà

Bài 1: Tìm các bội của -36 biết rằng chúng nằm trong khoảng từ -100 đến 150 .

Bài 2: Tìm tất cả các ước của: $-11, 25, -100$.

Bài 3:

a. Tìm tất cả các ước chung của 12 và -18 .

b. Tìm tập hợp các bội chung của 15 và -20 .

Bài 4: Tìm x , biết:

a. $-5(x - 7) = 20$

b. $-6|x + 2| = 0$

c. $-6|2 - x| = -18$

d. $3x - (2 - 17) = 2$

Bài 5: Cho số $a = -10^8 + 2^3$. Hỏi số a có chia hết cho (-9) không? Vì sao?

Bài 6: Cho các số nguyên a, b, c, m ($m \neq 0$).

Biết $a:m$; $b:m$, chứng minh rằng $(ac - b.c):m$.